

[Sigsgaard.]

inddeling har oprindelig været kommunikationsstrukturen i samfundet — mere konkret: det middelalderlige kirkesogn var bestemt af, hvor langt bønder og præst plejede at bevæge sig. Også i dag må kommunikationsstrukturen være bestemmende for kommunegrænserne. Og i dag bevæger vi os videre omkring, end vi gjorde tidligere. Samtidig skal man være opmærksom på, at kommunale myndigheder griber ind i samfundsfunktionerne på talrige måder ud over de lovbundne opgaver; jeg tænker her på f. eks. boligbyggeri og industriudvikling. Og i fremtiden vil fællesskabet naturligt skulle løse endnu flere opgaver end i dag.

Nu er det sådan, at enhver kommunal disposition har konsekvenser inden for hele det område, som de berørte mennesker færdes i. Har en kommune f. eks. fået lokket en fabrik til sig, har det betydning for hele det område, inden for hvilket arbejdskraften kan hentes. Kommunestrukturen må derfor baseres på menneskers samfærdselsvaner i bred almindelighed. Det er altså utilstrækkeligt at diskutere skoleoplande og plejehjemsoplande, og hvor meget der skal til for at bære aflønning af en professionel kommunesekretær eller kæmner. Langt flere forhold må ind i billedet. Og på den baggrund ser det ud til, at tallet 400 kommuner, som vi skulle nå ned på, er valgt noget tilfældigt. Meget tyder på, at et noget lavere tal vil holde længere. Hvis vi f. eks. alligevel engang skal ned på 50 eller 100 kommuner, er der ingen grund til at lave alt for mange besværlige etaper undervejs ud over måske de politiske grunde.

Nu er det desværre meget svært at diskutere kommunestørrelser uden at vide lidt om den fremtidige opgave- og byrdefordeling mellem stat og kommuner. Kommissionen og ministeren har startet med at foreslå os rammerne og er let og elegant sprunget over det vanskelige spørgsmål om indholdet. Jeg synes nu, det er sin sag at lave hylsteret uden at vide, hvad der skal hældes i; sund fornuft byder jo den omvendte fremgangsmåde. I hvert fald er det nu nødvendigt, at der straks parallelt og koordineret med arbejdet med lovforslagene tages fat på problemerne omkring opgave- og byrdefordelingen. Men jeg forstod da også

forleden dag af økonomiministerens redegørelse, at det vil blive tilfældet.

Den næst alvorligste fejl ved lovforslaget er, at København, Frederiksberg og Københavns amt holdes udenfor. Er der nogetsteds, problemerne for alvor tårner sig op i dag, er det jo netop her. Men det er vel netop en af grundene til, at man er listet uden om som katten om grøden; men når galt skulle være, burde man efter min mening have listet helt udenom, sådan at også Roskilde og Frederiksborg amter var holdt udenfor, for det ligger jo helt klart, at hovedstadsområdet i dag omfatter ikke ét amt, men tre amter.

I fremsættelsen står der vedrørende lovforslaget om den kommunale inddeling, at amtskommunerne skal afgrænses under hensyntagen til den befolkningsmæssige, erhvervmæssige og økonomiske samhörighed, og det er et rigtigt princip. Hvorfor skal det da brydes i hovedstadsområdet? Vil man ikke tage dette område i sin helhed med i loven, og vil man heller ikke alternativt holde også Roskilde og Frederiksborg amter udenfor, må det i hvert fald kræves, synes jeg, at Københavns amtskommune inddrages under loven. I øvrigt er Københavns amt og Frederiksberg jo med i forslaget til styrelseslov; allerede af den grund ville det vel være naturligt, at de også var med i forslaget til inddelingslov. Det er naturligt, at købstæderne indgår i de fremtidige amtskommuner, men det skal overvejes, om det er rimeligt, at lovforslaget i ikke helt ringe omfang overflytter økonomiske byrder fra land til købstæder. Købstæderne kommer jo til at betale en stor del af amtskommunernes udgifter i forhold til det, de får, og jeg skal slet ikke tage stilling til i dag, om det er rigtigt eller forkert; jeg peger bare på, at der her er et problem, og at det bør belyses.

Hvad er for resten grunden til, at den optimale amtsstørrelse ikke er ordentlig undersøgt, for det er den vist ikke. Skal amtskommunerne fungere, og skal de kunne gøre sig gældende over for store primærkommuner, så skal de nok være endda væsentligt større end de nuværende; ellers bliver konsekvensen, at staten får voksende indflydelse på bekostning af de for små amtskommuner, som måske endda forsvinder, efterhånden som primærkommu-